



V.l.n.r. Martin Bouma, Selfina Rollen, Elize Gudden en André Steenberg.



column

EXIT CITO-TOETS

Het was even wennen, het afscheid van de verouderde *Cito-eindtoets* (ik maakte hem in 1976 al). Voortaan maken achtstegroepers een *doorstroomtoets*. Die naam geeft aan dat de ontwikkeling van leerlingen op de middelbare school gewoon doorloopt. We denken te zien dat de nieuwe toets tot hogere adviezen leidt. Wordt dat een probleem, als sommige leerlingen te veel op hun tenen moeten lopen? Het zou ook heel goed omgekeerd kunnen uitpakken. Wie weet, werkt het hogere advies als een *selffulfilling prophecy*. Wetenschap toont aan dat hoge verwachtingen leiden tot hoge prestaties. We gaan het de komende jaren onderzoeken, omdat we de ontwikkeling van onze nieuwe leerlingen nauwgezet willen volgen. Het voordeel op onze school is dat elke leerling nog een jaar in een dakpanklas zit. Zo hebben ze een heel jaar de tijd om te ervaren welk niveau het beste past.

DRS. L.H.M. (LÉON) LUCAS (rector)

LAAT JE NIET GEK MAKEN

Na de meivakantie beginnen de eindexamens. De mentoren Martin Bouma (Nederlands) en André Steenberg (scheikunde en technasium) en de leerlingen Selfina Rollen (5-havo) en Elize Gudden (6-vwo) vertellen over de voorbereiding. Bijvoorbeeld: wat doe je wel en wat niet, hoe blijf je zenuwen de baas en wat is de rol van de ouders?

DE VOORBEREIDING

Martin: "Kijk per vak wanneer het examen is en plan dan terug. Reserveer extra tijd voor moeilijke vakken, maar laat je goede vakken niet links liggen. Anders zet je compensatiepunten op het spel. Kort voor het examen alles nog even snel doornemen, is zinloos. Je kunt wel kijken waar je uitroptekens had geplaatst." André: "Houd de focus op het examen. Ga niet extra werken omdat je geen les hebt. Je moet er echt wat voor doen. Extra werken in de supermarkt levert geen bonuspunten op."

HET EXAMEN ZELF

André: "Het examen duurt drie uur. Verdeel het daarom in zes stukken van een half uur. Dan kom je niet in tijdnoed. Doe nooit de makkelijke vragen eerst, want er zit een opbouw in. Kijk ook hoeveel punten je per vraag kunt verdienen. Bij drie punten moet je antwoord ook drie dingen bevatten." Martin: "Lees de vragen aandachtig door en markeer kernbegrippen. Gebruik die begrippen in je antwoord. Zo laat je zien dat je de stof begrepen hebt. Let ook op je taalverzorging, zodat je niet per ongeluk *emigratie* schrijft terwijl je *immigratie* bedoelt. Controleer of je alles hebt ingevuld. Als je niets invult, krijg je zeker geen punten." André: "Kras iets alleen door als je een beter antwoord hebt. Ik heb meegemaakt dat het goede antwoord was doorgekrast en er niets voor in de plaats was ingevuld."

EN ALS JE BLOKKEERT?

Martin: "Heb vertrouwen in jezelf. Je bent niet voor niets zover gekomen. Als je alle stof hebt doorgenomen, ben je er klaar voor." André: "Wees een ijskonijn en laat je niet gek maken. Je weet meer dan je denkt. Pas op met na afloop zelf nakijken. Je bent geen docent en je weet de norm niet. Je bezorgt jezelf misschien onnodig een slechte dag."

Selfina Rollen (5-havo)

"Als ik goed m'n best doe, gaat het lukken. Maar ik moet geen 3 of een 4 halen. Ik plan drie weken in het vooruit. Wiskunde is mijn eerste examen, dus daar begin ik mee en dan komt er steeds een vak bij. Dan heb je een mooie spreiding en niet de hele dag hetzelfde vak. Zelfdiscipline heb ik altijd al gehad, dus ik houd me aan mijn planning. Mijn telefoon zet ik op *niet storen*. Dat is ook discipline. Mijn ouders weten dat ik het zelf kan, maar ze steunen me wel. Ik heb al mavo-examen gedaan, maar er zijn nog wel zenuwen, want het moet nu gebeuren. De voorbereiding van school uit is goed. Er zijn examentrainingen en vragenuurtjes en je kunt altijd bij de docenten terecht. Ik ga *Tourism Management* in Deventer doen."

OUDERS, GA NIET CONTROLEREN

André: "Houd een oogje in het zeil en benadruk de relatie tussen inzet en resultaat, maar ga niet controleren of overhoren. Je kind is geen 12 meer. Je mag wel wat zeggen als er wéér een feestje is." Martin: "Toon belangstelling, wees positief en help je kind als het moeite heeft met plannen."

SPOTIFYLIJST

En dan is de uitslag bekend en is het ook voor docenten afscheid nemen. André: "Het is de afronding van een periode. Ik vind het altijd wel gezond als leerlingen aangeven dat ze klaar zijn met Candea." Martin: "Een mooi moment. Ze hebben een ontwikkeling doorgemaakt en ik vind het fijn dat ik daar bij mocht zijn. Ik maak met elke klas een Spotifylijst. Als ze gezeteld zijn, kunnen ze die afspelen en terugdenken aan die goede oude tijd op Candea."

De examentijd is ook voor docenten spannend. "De leerling is aan zet, maar als docent wil je terugzien wat je erin hebt gestopt. Ik ben altijd heel blij als ze gemiddeld mooi scoren", zegt André Steenberg. Martin Bouma kan het alleen maar bevestigen: "Het is een bijzondere periode, waarin je intensief met elkaar optrekt. Ik leef dan erg mee."

Elize Gudden (6-vwo)

"Ik sta er prima voor, hoewel biologie en scheikunde een beetje randje zijn. Ik heb een ruime planning met blokken van twee tot tweeënhalf uur en extra tijd voor lastige dingen. Tussendoor ga ik even naar buiten. Ik heb wel de discipline om het niet op het laatste moment aan te laten komen en om mijn mobieltje weg te leggen. Mijn ouders sturen soms een beetje, zo van *moet je niet eens...*, en ze vragen hoe het gaat, maar niet om te controleren. De zenuwen komen nog wel, want het is best een groot moment. Ik gebruik de tips van de docenten en ik kijk ook YouTube filmpjes van docenten. Ik werk in een supermarkt, maar in de examenweken ben ik vrij. Als ik geslaagd ben, ga ik feestvieren en na de vakantie *Animal Science* studeren in Wageningen."

BIJZONDER OM DIT MET JE KIND MEE TE MAKEN

Candea en Hope XXL hebben dit jaar een oude traditie nieuw leven ingeblazen: de avonden voor leerlingen en volwassenen met een bijzondere gast. In januari was dat Arjan Erkel en in april kwam Ferry Zandvliet naar de collegezaal van de locatie Saturnus.

Arjan Erkel werd in 2002 tijdens zijn werk voor *Artsen zonder Grenzen* ontvoerd in Dagestan. Ferry Zandvliet overleefde in 2015 de aanslag in de Parijse concertzaal Bataclan. De Hope XXL-avonden zijn bedoeld voor de havo- en vwo-bouwen, waarbij leerlingen 'verplicht' zijn een volwassene mee te nemen. "Dat mogen ouders zijn, maar ook een oma of de burens. Hope XXL wil zo de verbinding tussen generaties bevorderen", vertelt docent Marjolein Kok.

Vóór corona zat de collegezaal altijd vol, nu moet het weer op gang komen. Eline van der Steen was er meteen weer bij. "Ik ging altijd met mijn oudste dochter. Ik herinner me de avonden met Maarten van Rossem en Arjan Erkel nog goed." Dit jaar gaat Eline met jongste dochter Jolie, die het verhaal van Ferry Zandvliet heftig vond. Jolie: "Ondanks de harde realiteit wist hij het met humor te brengen. Toen hij vertelde dat hij zich verschool onder de doden, was ik erg onder de indruk." Dat gold ook voor Eline: "Ik voelde tranen opkomen. Iedereen was er stil van."

Moeder en dochter vinden het goed dat Candea en Hope XXL de avonden weer hebben opgepakt. "Behalve dat het fantastische sprekers zijn, is het bijzonder om samen met je kind zoiets mee te maken. Je krijgt een ander gesprek", zegt Eline. Jolie: "Het is fijn als je na zo'n heftige avond kunt napraten met je moeder." Dus andere ouders moeten ook gaan? Eline: "Nou, *moeten* is een groot woord, maar ik gun het elke ouder om dit met je zoon of dochter te ervaren."

in the picture

HAPSNAP, IS DAT LOS, AAN ELKAAR OF MET EEN STREEPJE?

Vaste prik in de bovenbouw van havo en vwo is het dictee van docent Nederlands Martin Bouma. Dena van Dijk (5-havo) werd derde. Om het onderwerp - de taalvaardigheid van scholieren - kon ze wel lachen, maar voelde ze zich ook aangesproken?

"Nee hoor, ik ben best goed in Nederlands. Ik heb altijd een 7 of hoger. En ik vind het belangrijk om zorgvuldig te schrijven. Bijvoorbeeld een motivatiebrief: dan wil je dat de persoon die 'm leest, begrijpt wat je bedoelt. Dat is wat anders dan appen met vrienden. Dan gebruiken we heel veel afko's, maar jongeren onder elkaar weten wat er staat." Dena had sinds de basisschool geen dictee meer gehad. Het dictee op Candea was anders dan ze had verwacht, maar wel heel leuk én lastig. "Er zaten veel valkuilen in, van die dingen waarvan je pas achteraf doorhebt dat je een fout kon maken. Bijvoorbeeld 'hapsnap', schrijf je dat los, aan elkaar of



met een verbindingsstreepje? En was één woord (geïnternaliseerd, red.) waarvan iedereen dacht: wát?! De docenten schoten ervan in de lach." Dena werd derde met 26 foutjes. Een mooi resultaat, want we moeten wel bedenken dat het zeventien lange zinnen van in totaal 380 woorden waren. Dan kun je een hoop fout doen.

vragejes

Waarom Candea? Het zijn niet alleen lessen, maar ook leuke dingen zoals het dictee, de prom en het kerstgala.

Was Candea wat je had verwacht? Leuker! Maar het is heel snel gegaan. Ik weet nog wel dat we als brugklassers de vijfdeklassers echt eng vonden.

Huiswerk? Heb ik niet echt meer. Het is nu véél leren voor het examen.

Hoe zou jij lesgeven? Zoals meneer Bouma, maar wel minder streng en met ook andere manieren om te leren. Ik ga trouwens naar de pabo.

Vakantieplannen? We gaan met een groepje naar vakantiepark Het Heijderbos om te vieren dat we klaar zijn.

Hoe kijk je later terug op Candea? Een fijne tijd en een plek waar iedereen je kent. Dat beschermende zal op het hbo minder zijn.

AGENDA

13 mei Leerjaar 1, 2 en 3 toetsvrije dag. Vragenuurtjes 5-havo en 6-vwo. 14 t/m 28 mei Eindexamens. 14 en 21 mei Opstaptraining groep 8. 20 mei Tweede pinksterdag. 27 t/m 31 mei Model Europeaan Parlement (4-vwo). 29 mei Promnight 4-bb/kb/mavo. 30 mei Promnight 5-havo en 6-vwo. 3 t/m 7 juni Inhaaltoetsen 4-havo, 4-vwo en 5-vwo. 6 juni Voorspeelmiddag muziekleerlingen 3-mavo (15.45 uur).

